

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 60/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Tomášom Tauberom, advokátom, Stará cesta 3139/6, Spišská Nová Ves, proti postupu Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/101/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 5 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/101/2023. Sťažovateľ žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen podal okresnému súdu 12. septembra 2023 obžalobu na sťažovateľa zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd vydal 6. októbra 2023 uznesenie č. k. 3T/101/2023-324 o zastavení trestného stíhania, keďže trest, ku ktorému môže trestné stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý už bol obvinenému pre iný čin právoplatne uložený. Ide o úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov a 8 mesiacov nepodmienečne v ústave na výkon trestu so stredným stupňom strázenia uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/93/2014 zo 14 februára 2023. Proti uzneseniu podal sťažnosť prokurátor okresnej prokuratúry. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 2To/2/2024 z 24. januára 2024 podľa § 194 ods. 1

písm. b) Trestného poriadku uznesenie okresného súdu zrušil a okresnému súdu uložil, aby vo veci znova konal a rozhodol. V napadnutom trestnom konaní nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v namietanom porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zbytočnými priet'ahmi okresného súdu v napadnutom trestnom konaní. Sťažovateľ uvádza, že od spáchania skutkov, z ktorých je obžalovaný, uplynulo už vyše 5 rokov. Od podania obžaloby v roku 2023 nedošlo k žiadnemu posunu napadnutého konania, vznikajú naďalej zbytočné priet'ahy a hlavné pojednávanie bolo nariadené až na 29. január 2025, čo spôsobilo u sťažovateľa stav právnej neistoty.

4. Uvedená trestná vec nie je podľa sťažovateľa právne zložitá, nejde o závažnú trestnú činnosť, pri ktorej by bolo potrebné vykonávať rozsiahle dokazovanie. Sťažovateľ v priebehu konania aktívne uplatňoval svoje práva, v žiadnom prípade nevytváral obštrukcie a priet'ahy. Na celkovú dĺžku konania mal značný vplyv práve postup okresného súdu.

5. Sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 5 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru. Sťažovateľ je od 9. februára 2024 vo výkone väzby v inej trestnej veci, pričom ani do dňa podania ústavnej sťažnosti mu nebol ustanovený obhajca napriek tomu, že spĺňa podmienky povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Vzhľadom na to, že obhajca mu ustanovený nebol, sťažovateľ sa nemohol obhájiť tak, ako by k tomu došlo, keby väzobne stíhaný nebol, a tak získal nevýhodu v trestnom konaní, pričom dané pochybenie má vplyv na zásadu kontradiktórnosti konania. Okresný súd obídenním inštitútu povinnej obhajoby výrazne procesne pochybil, čo má vplyv na zásadu kontradiktórnosti konania, pričom došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru zbytočnými priet'ahmi okresného súdu v napadnutom trestnom konaní a porušenie práv podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 5 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru tým, že okresný súd údajne neustanovil obhajcu sťažovateľovi napriek tomu, že v dôsledku výkonu väzby v inej trestnej veci spĺňa podmienky povinnej obhajoby.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Účelom základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa táto právna neistota neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

9. Posudzovaná trestná vec patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a nemožno ju považovať za obzvlášť právne zložitú. Vzhľadom na nutnosť pribratia prekladateľa do maďarského jazyka možno z procesného hľadiska napadnutému konaniu priznať určitý (nižší) stupeň osobitnej skutkovej zložitosti.

10. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že z chronologického prehľadu procesných úkonov okresného súdu nevyplýva žiadna osobitná skutočnosť, ktorá by mala byť na ťarchu sťažovateľa.

11. Zo súdneho spisu vyplýva, že na sťažovateľa bola podaná 12. septembra 2023 obžaloba, o ktorej rozhodol okresný súd 6. októbra 2023 uznesením o zastavení trestného stíhania, ktoré bolo na podklade sťažnosti prokurátora zrušené uznesením krajského súdu 24. januára 2024. Okresný súd nariadil vo veci hlavné pojednávanie na 20. máj 2024, ktoré bolo odročené na účely vydania príkazu na zatknutie a európskeho zatýkacieho rozkazu na sťažovateľa. Následne bol vo veci určený ďalší termín hlavného pojednávania na 23. október 2024, kde bolo zistené, že obžalovaný (sťažovateľ) sa nachádza vo výkone väzby v Maďarsku. Sťažovateľovi bola doručená obžaloba, uznesenie krajského súdu a predvolanie na nový termín hlavného pojednávania na 29. január 2025, keďže dovtedy písomnosti na súdu známych adresách nepreberal. Tiež mu bola ustanovená obhajkyňa Mgr. Katarína Milanská, keďže sa odsúdený nachádza vo výkone väzby v Maďarsku. Termín hlavného pojednávania bol z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu odročený na 7. máj 2025 na účely žiadosti o videokonferenciu s maďarským ústavom a taktiež žiadosti o pribratie tlmočníka do maďarského jazyka, predvolania obžalovaného, prísediaceho senátu, svedka – poškodeného a upovedomenie splnomocnenca poškodeného.

12. Ústavný súd po dôslednom rozbere procesných úkonov okresného súdu uvádza, že ústavná sťažnosť neodôvodňuje jej prijatie na ďalšie konanie. Okresný súd vo veci konal, nariadil štyri hlavné pojednávania, ktoré museli byť odročené z objektívnych dôvodov, ktoré nemožno pričítať na zodpovednosť okresnému súdu. V okolnostiach prejednávanej veci tak ústavný súd konštatuje, že v postupe okresného súdu neidentifikoval v napadnutom konaní existenciu zbytočných prietáhov takej intenzity, ktorá by mala za následok po prijatí ústavnej sťažnosti vysloviť záver o možnom porušení práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol danú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z.

o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 5 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru:

13. Sťažovateľ namieta aj porušenie čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 5 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom okresného súdu, pričom ústavnú sťažnosť opiera o tvrdenie, že mu okresný súd napriek jeho väzobnému stíhaniu v inej trestnej veci dosiaľ neustanovil obhajcu. Zo zistení ústavného súdu však vyplýva, že jeho tvrdenia sa nezakladajú na pravde, keďže okresný súd mu 23. októbra 2024 ustanovil ako obhajkyňu advokátku Mgr. Katarínu Milanskú.

14. Z uvedeného dôvodu je zrejmé, že medzi obsahom označených práv a prerokúvanou vecou absentuje príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť porušenia označených práv. Vzhľadom na uvedené ústavný súd preto odmietol aj uvedenú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

15. Napokon ústavný súd uzatvára, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval porušenie označených práv, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu